

ኢትዮጵያ

ዩኔስኮ ዓለም አቀፍ የጥበብ ማዕከሎች ስልጠናዎች በኢትዮጵያ ቢያስተውልም የሚያደርገው ከትትሉን ቀጥሎበታል፤ መንግስት የሀይማኖት ነፃነት ጥሰቱን ቀጥሎበታል። ምንም እንኳን ኢትዮጵያ አሸባሪነትን በሚመለከት የሚያሳስባት ተገቢ ጉዳይ ቢኖርም በሰላማዊ ሙሴሊሞች የሀይማኖት ጉዳይ ውስጥ መንግስት ጣልቃ እንዳይገባ የሚያደርጉትን ሰላማዊ ሰልፍ ጋር አያይዞ መንግስት በሰላማዊ የሙሴሊም ማህበረሰብ ላይ ቅጥ ያለፈ የተለያዩ ሰባዊ ጥሰቶችን እና እርምጃዎችን አየወስደ ይገኛል። ይህም ጫና በአንገገናዊ መንፈስ የመናገር ነፃነት፣ የዜና መዘገብ፣ የመሰብሰብ መብት፣ የሰባዊ መብቶች፣ እና የተለያዩ የእምነት እና የግጭት መፍታት መፍትሄዎች በጣም ውስን አድርጓቸዋል።

ያለፉ ታሪኮች የሀይማኖት ነፃነት እና የሀይማኖት እኩልነት በማረጋገጥ ኢትዮጵያ የረጅም ጊዜ ታሪክ አለት። ሕገ መንግስቱም የሀይማኖት ነፃነትን እና መንግስት እና ሀይማኖት የተለያዩ ወይም የማይደጋገፉ መሆናቸውን ይደግፋል። ይሁን እንጂ በ2011 እ.ኤ.አ መንግስት የእስልምና ሀይማኖትን ብቻ ነጥሎ በማውጣት በእመነቱ ተከታዮች ሙሴሊም ማህበረሰብ ላይ ከፍተኛ ጫና አድርጓል። በአገሪቷ ውስጥ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየታየ የመጣውን አክራሪዎች በማሳሰቡ እና መንግስትም ይህን ጉዳይ ከግንዛቤ በማስገባት የኢትዮጵያ ፌዴራል ጉዳዮች ሚኒስቴር እና የኢትዮጵያ ሙሴሊም ማህበረሰብ ጠቅላይ ምክር ቤት በጋራ በመሆን በአገርቱ የተለያዩ ክልሎች ማለትም በአዲስ አበባ፣ በአማራ፣ በሐረር፣ በኦሮሚያ ክልሎች «በሀይማኖት መቻቻል» ላይ ከሐምሌ እስከ ታህሳስ ድረስ የቆየ ስልጠና ሰጥተዋል። ስልጠናዎቹም በሊባኖስ አል-አበሾ ምህማኖች የተመራ ሲሆን ይህም አል አበሾ እስላሚክ አይደሉጁን በማጠናከር መንግስት ግን በስልጠና መስጠቱ እና በሥልጠናው ወቅትም አል አበሾ የተባለውን ስብከት ለማስፋፋት ትኩረት ሰጥቶ በጉዳዩ ላይ መሳተፉን አስተባብሷል። ሕገ መንግስቱን የሚደግፈውን የመንግስት እና ሀይማኖት መነጣጠል ስርዓትን በመጣስ ለአንድ ሀይማኖት ወይም ምንም አይነት ስልጠና እንዳልሰጠ ገልጸዋል። አል አበሾን የማይደግፉ ሂማኖች ከስልጣናቸው ተነስተው በሌሎች አል አበሾ በሚደግፉ ሂማኖች ተተክተዋል። በአዲስ አበባ የሚገኘው የአዎሊያ ት/ቤት በ2011 እንዲዘጋ ተደርጎ ነበር።

ከተሰጠው ስልጠና እና ከት/ቤቱ መዘጋት ጋር አያይዘው የአዲስ አበባ ከተማ እና ሌሎች ከተሞች ነዋሪ ሙሴሊም ማህበረሰብም ዓርብ ከጁማ ሰግደት በኋላ ሰላማዊ ሰልፍ አደረጉ። በዚህ ወቅትም ያነሱት ጥያቄ በሀይማኖታቸው ውስጥ ጣልቃ መግባቱን መንግስት እንዲያቆም እና የሀይማኖት እና መንግስት የተነጣጠሉ መሆናቸውን ሕገ መንግስታችን ያገናኛልን የሀይማኖት ነፃነት መብት ይከበርልን የሚሉ ነበሩ። የኢትዮጵያ መንግስት እንደ አጠቃላይ ሁኔታ ለመጀመሪያ በ2012 ግማሽ ቀን ሰልፉን የፈቀደ ቢሆንም በሺህዎች የሚቆጠሩ ሰልፈኞች በዚህው ዓመት ሐምሌ ወር ታሰሩ። ሰልፈኞቹም በፖሊሶች ድብደባ የደረሰባቸው እና ፖሊሲ የጦር መሳሪያ ጭምር እርምጃ እንደወሰደባቸው መረጃዎች ያመለክታሉ። አብዛኞቹ ለእስር የተደረጉ ሰልፈኞቹ የተለቀቁ ቢሆንም ግን በኋላ ከታሰሩት ሰልፈኞች 29ኙ ላይ መንግስት የአሸባሪ ድርጊት ለመፈፀም እያቀዱ ነበር በማለት ከስ መሰረተባቸው በታህሳስም ክሱ ወደ አሸባሪነት ተለወጠ።

በተጨማሪም ሙሴሊሞች አዲስ ኢኮኖሚክስ አመራር ለመምረጥ ጥር ያደርጉ ሲሆን በወቅቱም የመንግስት ተሸዋሚ ነበር። ምርጫው በመስከረም 2012 ሲካሄድ መንግስት አሁንም ጣልቃ ገብቷል በማለት ሰልፈኞቹ ምርጫውን ተቃውሙ። እንዲመረጡ ድምፅ የተሰጣቸው ግለሰቦች በማህበረሰቡ ፍላጎት አይደለም።

የወቅቱ ሁኔታ: የኤስሲአይአርኤፍ በታህሳስ ወር ኢትዮጵያን ከጎበኘ በኋላ የአል አበሾ ሰልጠና እና እድገት ተንኮታኮተ። ይሁን እንጂ የሂማኖች ማባረር ወደ ስልጣናቸው እንዲመለሱ አልተፈቀደም ነበር። እንዲሁም የአዋጊያ ትምህርት ቤትም እንደተዘጋ ቀረ የተቃዋሚዎች እንቅስቃሴም ከ2012 አንጻር በጣም በዝቀተኛ ደረጃ ላይ ይገኛል። ምንም እንኳን በ2014 በየሳምንቱ ተቃውሞ ማሰማት ቢሞክርም አልተሳካም። በሐምሌ እና ነሐሴ 2013 ተቃዋሚዎች በተለያዩ ጊዜዎች ከመንግስት ታጣቂ ኃይሎች ጋር በመጋጨት ቁጥራቸው ያልተረጋገጠ ሰዎች ተገድለዋል እና ታስረዋል።

ይህ ሪፖርት በተዘጋጀበት ጊዜ በተቃዋሚዎች ላይ የሚወሰዱ እርምጃዎች የቀጠሉ ሲሆን ግን በምስጥር ነበር። በየካቲት 2013 የኢትዮጵያ መንግስት በቴሌቪዥን ጂሃዳዊ ሐረካት (የቅዱስ ጦርነት ንቅናቄ) የሚለውን ዜና ዘገባ ያስተላለፈ ሲሆን ይህም በአሸባሪነት ተጠርጥረው የታሰሩትን እና ተቃዋሚዎችን ለማጥመድ ያነጣጠረ ነበር። ይህ ፕሮግራምም ውጤቱም ለወንጀል እንደሆነ የኤስሲአይአርኤፍ አስገንዝቧል። በታህሳስ 2013 ከታሰሩት 29 ተቃዋሚዎች 10 ከእስር ቤት እንዲለቀቁ የተፈቀደላቸው ሲሆን ሁለቱ ከአስታራቂ ሽማግሌ ኮሚቴ አባላት ነበሩ። (የቀሩትን የእስረኞች ሥም ከተያያዥ ሰነድ ላይ ይመልከቱ) ሁለት መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችም ከወንጀል ነፃ ሆነዋል። እነዚህም አልቢ የልማትና የትብብር ማህበር እና ኔማ ሰባዊ ማህበር ናቸው። 19ቹ እስረኞች በእስር ቤት እንዲቆዩ የተደረገ ሲሆን የወንጀላቸው ሁኔታም ግን ከአሸባሪነት ወደ የአሸባሪ ድርጊት ለመፈፀም ማቀድ ወደሚለው ተሻሽሎላቸዋል።

አስታያቶች: ምንም እንኳን የኢትዮጵያ መንግስት በተደጋጋሚ ሥልጣን ያለ አግባብ ሲጠቀም እና የሰው ልጅ ሰባዊ መብቶች ጥሰት ቢፈፅምም፣ ከአፍሪካ አገራት የአሜሪካን ጠንካራ ወዳጆች አንዱ ነው። በዚህ አጋጣሚ በኢትዮጵያ ያስተዋለውን አስመልክተው የኤስሲአይአርኤፍ ለአሜሪካ የሚሰጠው አስተያየት ቢኖር አሜሪካ የሚመለከተው የመንግስት ባለስልጣን በኢትዮጵያ ከሀይማኖት ጋር ተያይዘው ያለውን የሀይማኖት ነፃነት ችግር፣ በዚህ ምክንያትም የታሰሩ ተቃዋሚዎች ሁኔታ እና ሌሎች ተያያዥ ችግሮች እንዲጎበኝ እና የኢትዮጵያ መንግስትም ስለ ሀይማኖት ነፃነት ጋር ተያይዘው እያንፀባረቀ ያለውን አካሄድ በተለይ ደግሞ ከሙሴሊም ማህበረሰብ ጋር ያለውን ችግር መፍትሄ እንዲሰጥበት በአክብሮት ያሳስባል። የክርስትና እምነት ተከታዮች እና ሙስሊሞችም በጋራ ተቻቻለው እንዲኖሩ እና በአንድ መድረክ ላይ ተመካክረው እና ተነጋግረው በመካከላቸው ያሉትን ልዩነቶች እንዲፈቱ የአለም አቀፍ ሊደርሺፕ ፕሮግራም የባህል እና ልምድ ልውውጥ እንዲያደርጉ እና የዩኤስ እንዲሁም ሌሎች ለጋሽ ድርጅቶችም በኢትዮጵያ የሚገኘውን የሀይማኖት ነፃነት እንዲረዱ አስተያየቱን ሰጥተዋል።